

Stockholm 2013-03-15

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar på Björn Hagmans rapport till Näringsdepartementet ”Analys av möjliga åtgärder för att minska prisområdesproblematiken i Sydsverige” (N2012/5518/E)

Branschföreningen Oberoende Elhandlare (OE) har beretts möjligheten att lämna synpunkter på den rubricerade rapporten lämnar härmed sina synpunkter på rapporten.

Sammanfattningsvis anser OE att analysen i rapporten har gjorts på ett förtjänstfullt sätt och att förslagen i rapporten är väl avvägda och linje med vad vi själva förslagit. Mer övergripande menar OE att möjligheten att bygga ut elproduktionen så att det blir balans mellan tillförsel och efterfrågan i elområde fyra är mycket begränsad och merkostnaderna för kunderna i elområde fyra medför ju ingen balans med mindre än att de flyttar. OE menar därför att man bör begränsa effekterna av extremt höga priser genom ökade motköp utan att stänga gränsen mot Danmark. Detta borde kunna finansieras in ramen för flaskhalsintäkterna. OE anser vidare att SvK skall garantera kapacitet i nätet för längre perioder. Det krävs också åtgärder för att förbättra likviditeten på CfD-marknaden. SvK bör därför ges i uppdrag att ställa ut CfD. OE anser att Hagmans förslag till garanterad kapacitet mellan elområde tre och fyra i princip är bra, men vi menar dock att den garanterade kapaciteten kan sättas något högre – förslagsvis till 4500 MW. Kostnaden för motköp är ju relativt låg. Vi kommer i det följande att kommentera vissa frågor och förslag mer ingående.

OE framhöll i remissvaret på Ei:s rapport om elområden att indelningen av Sverige i flera elområden medfört en försämrad konkurrens på den svenska elmarknaden och ett hot mot en gemensam nordisk slutkundsmarknad. Vi konstaterade att samtidigt som man på politisk nivå eftersträvar en gemensam nordisk slutkundsmarknad, som skulle medföra en förbättrad konkurrens på elmarknaden, så har man genomfört en uppdelning i flera prisområden, vilket utan tvekan har en mycket negativ inverkan på konkurrensen på marknaden. Vi framhöll att man för att sträva mot en gemensam nordisk slutkundsmarknad med fungerande konkurrens, skall man ha så få prisområden som möjligt - helst bara ett - och att existerande flaskhalsar så långt som möjligt byggs bort på sikt. Målet bör vara att skapa så få och så stora prisområden som möjligt som inte behöver följa landsgränserna och på längre sikt en gemensam slutkundsmarknad med ett prisområde i Norden.

Vi framhöll vidare att de kraftiga prisområdesskillnader som uppstår p.g.a. att prissättningen inte fungerar tillfredsställande sänker elkundernas förtroende för elmarknaden och ökar efterfrågan på bundna elavtal, vilket kraftigt motverkar den inriktning som Regeringen har att få fler elkunder att reagera på spotmarknadens prissignaler genom att införa timvis mätning.

OE pekade vidare på att möjligheten att bygga ut elproduktionen i detta område snabbt så att det blir balans mellan tillförsel och efterfrågan är mycket begränsad. Detta medför elområde fyra kommer att uppvisa ett elunderskott tills överföringskapaciteten förbättrats avsevärt.

Den merkostnad som uppkommer för slutkunderna i elområde fyra medför ju därför ingen balans på marknaden med mindre än att företag och hushållskunder flyttar från elområde fyra. Det är därför orimligt att inte omedelbart gå vidare med åtgärder som begränsar skadeverkningarna för privat- och företagskunder i södra Sverige.

OE framhöll i sitt remissvar på Ei:s rapport att man därför borde begränsa effekterna av extremt höga priser för elkunderna i prisområde fyra genom utökade motköp utan att man därför stänger gränsen mot Danmark. Vi pekade på att detta borde kunna finansieras inom ramen för flaskhalsintäkterna. Elområdesindelningens effekter för Svenska Kraftnät redovisas tydligt i deras resultatrapport för första halvåret 2012. Svenska Kraftnäts intäkter av prisskillnader mellan elområden femdubblas från 156 mkr första halvåret 2011 till 775 mkr första halvåret 2012!

I remissvaret redovisade vi även ett antal förslag till åtgärder som vi menade borde utredas vidare.

OE har sedan länge drivit fråga om starkare incitament för TSO att bygga bort flaskhalsar och förbygga störningar i nätet och att SvK ska garantera kapacitet i nätet. Syftet med förslaget med *garanterade kapaciteter*, är att förbättra förutsägbarheten för aktörerna för att över huvud taget kunna bedöma riskerna i denna marknad och att ge riktiga incitament till TSO:er att upprätthålla kapaciteten när de som mest behövs, att förlägga revisioner till låglastperioder och ta de ekonomiska konsekvenserna av otillgänglighet i sina egna anläggningar. OE anser att möjligheterna att arbeta mer aktivt med motköp utan att stänga gränsen är ett alternativ som inte bör strida mot EU:s intentioner. Används motköp på detta sätt så underlättar det för SvK att garantera överföringskapaciteten mellan elområden t.ex. halvårsvis istället för som idag endast inför kommande dygn. OE anser att *motköp* bör användas och att det är viktigt att jämföra skillnaden mellan kostnaden för kundkollektivet med olika priser i olika elområden med kostnaden för motköp, som ju oftast gäller relativt begränsade volymer.

Redan som situationen var före indelningen av Sverige i flera elområden fanns det stora skillnader mellan områdes- och systempris och en CfD-marknad med stora brister och begränsad likviditet. Dessa brister i marknaden innebar ökade kostnader för prissäkringar på marknaden och då ytterst ökade priser för slutkunden. När Sverige delades i flera prisområden så accentueras problemen och prisökningarna för kunderna blir ännu större. Skall det vara möjligt att hantera prisområdesriskerna på ett adekvat sätt så måste *handeln med CfD för att prissäkra befintliga prisområden utvecklas kraftigt*. Likviditeten på CfD-marknaden är för låg och kostnaden för prissäkringar inom speciellt elområde 4 blir därigenom orimligt hög. OE anser att det är nödvändigt att man snarast gör något som förbättrar likviditeten på denna marknad. Ett förslag för att förbättra likviditeten på CfD-marknaden som OE sedan länge drivit är att *Svenska Kraftnät bör ges i uppdrag att auktionera ut CfD eller på annat sätt vara aktiv på CfD-marknaden*. Detta förslag ger dessutom TSO:en möjlighet att säkra värdet av framtida flaskhalsintäkter.

Hagmans rapport och förslag

OE anser mot bakgrund av detta Hagmans rapport analyserat de väsentliga frågeställningarna på ett förtjänstfullt sätt och att förslagen är väl avvägda.

Då det gäller Hagmans förslag till garanterad kapacitet mellan elområde tre och fyra i princip är bra, men vi menar dock att den garanterade kapaciteten kan sättas något högre – förslagsvis till 4500 MW. Kostnaden för motköp är ju relativt låg.

Av rapporten framgår att mothandelskostnaden kan beräknas till totalt 2,0 milj. euro medan Svenska Kraftnäts kvarvarande flaskhalsintäkter från prisskillnader mellan SE4 och SE3 uppgår till 32,2 milj. euro för de 29 dygnen. Samtidigt visar rapporten den totala minskningen i elkostnaden för kunderna inom SE4. En garanterad minimikapacitet om 4 000 MW skulle ha minskat deras elkostnad för de 29 dygnen med 5,7 euro/MWh eller totalt 12,1 milj. euro. OE menar att skillnaden mellan mothandelskostnaden på 2,0 milj. euro och den totala kostnadsminskningen för elkunderna i elområde fyra på 12,1 milj. euro klart indikerar att den garanterade kapaciteten kan sättas högre, förslagsvis till 4500 MW. Mer principiellt är det rimligt att höja kapaciteten så länge kostnaden för motköp på marginalen är lägre än minskningen av de totala elkostnaderna i elområde fyra. Vi menar också att det är angeläget att kapaciteten garanteras för en längre period, t.ex. för ett halvår i stället för som nu endast inför kommande dygn.

Förslagen i rapporten är fokuserade på att minska prisområdesproblematiken i Sydsverige, men vi anser att fördelarna med en garanterad överföringskapacitet även gäller för andra flaskhalsar i systemet.

OE anser vidare att Hagmans förslag till förbättrad veckorapportering från Svenska Kraftnät är bra om den garanterade överföringskapaciteten skulle begränsas till Sydsverige. Genom att SvK veckovis publicerar varför förra veckans begränsningar blivit av en viss omfattning och förklarar bakgrunden till de prognosintervall som angivits för den innevarande veckan och den kommande veckan förbättras förutsägbarheten för aktörerna. En sådan veckorapport skulle också kunna kommentera balanskraftpriser och mer omfattande regleråtgärder under den föregående veckan.

OE anser även att förslaget om att auktionera ut CfD är bra. Det återstår dock att bestämma hur ofta.

För Oberoende Elhandlare

Johan Öhnell

Bo Lindörn